

gjælder her, hvad jeg tillod mig at antyde ved den foregaaende Paragraphs Behandling; man maa ved det nærværende Lovforslag bestemt fastholde, at det maa slutte sig til det nu Bestaaende. Er man bange for, at en Lov i denne Retning, som gaar ud paa at forvandle det nærværende Bevillingsystem til en lovbestemt Ordning, i nogen Maade skal præjudicere andre Ordninger, man maatte have med Hensyn til disse Forholds Regulering, da indrømmer jeg, at man har Ret i at stemme mod den hele Lov; men derimod kan jeg ikke finde, at det paa nogen Maade gaar an, i Loven at indbringe saadanne andre Momenter, som, naar de skulde gjøres gjældende, maatte udkræve en ganske anden og omhyggeligere Overveielse, end her kan blive dem til Deel, og som maatte gjen-nemføres i en langt videre Udstrækning og Omfang. Jeg for mit Vedkommende har troet nu at kunne slutte mig til det nærværende Lovforslag, netop fordi jeg, saaledes som det nu er, ikke deri seer Andet end en Lovordning, der træder i Stedet for det nu bestaaende Bevillingsystem, og derfor ikke har kunnet finde, at det kunde indeholde noget Præjudicerende for en saadan ny Ordning af Fæsteforholdene, som ogsaa jeg troer, at der er Trang til, og virkelig vil blive nødvendig; men, saalange man endnu ikke med nogen Bestemthed tør sige, naar denne Ordning vil indtræde, og om ikke muligen Udsigterne i saa Henseende kunne være endog temmelig fjerne, saalange er det min Overbeviisning, at man ikke skal lægge Hinderinger i veien for Udviklingen ad den hidtil betraadte Vej, en Udvikling, som dog i mange Henseender har fort saameget Godt med sig.

H. Sorensen: Naar man vil bedømme det forelagte Lovforslag, saa mener jeg, man maa spørge sig selv, hvad er det, man vil opnaae, hvad er Hensigten med nærværende Lovforslag? Hensigten er aabenbar den, at ophæve en bestaaende Lovforpligtelse for Fideicommissbesidderne, saaledes, at de for Fremtiden kunne afhænde det fæstebundne Bøndergods til fri Eiendom; men, naar man veed, at dette er Hensigten, saa maa man vel spørge, om der er Noget, som ved samme Hensigts Opnaaelse maa komme i Betragtning, som er indesluttet under dette Begreb? Ja, der er

Fideicommissgodssets Fæstebønder, som her i samme Begreb maae komme i Betragtning; ophæve vi altsaa et Baand fra den ene Side, uden at give nogen tilsvarende Modvægt fra den anden Side derimod med Hensyn til indtrædende Misbrug af Fæstebaandets Løsning, uden at give til Fæsterne, som Erstatning, nogen Rettighed for Løsningen af en Lovforpligtelse for Bestidderen, som kunde afdedkomme store Misbrug, saa holde vi jo aabenbart — ved at befordre dette Lovforslag — med den ene Part i Sagen mere end med den anden, vi blive derved partiske, og det er det, Staten i den lovgivende Magt ikke maa være, den skal see paa Alles Larm. Man kunde jo spørge: hvad jeg mener derved? jeg mener, at, naar Bestidderen faaer en Rettighed, og vedkommende Fæstere ikke faae nogen tilsvarende Rettighed, saa have vi gjort et partisk Indgreb; thi her ved Lovforslaget faae Fæsterne ikke andet Tilsvarende, end Udsigt til ved Fæsteledighed at gaae fra Sted og Gaard. Den Præmie, Lovforslaget har stillet, i de mange Procent af Kjøbesummen til Bestidderens egen Part og frie Raadighed, hvis han sælger til Fæsterne, som en Tillokkelse med Hensyn til at bevæge nærværende Bestidder til at afhænde Fæstestedet som Eiendom til Fæsteren eller hans Familie, den er af en saadan Bestaafenhed, at naar man kender Forholdene som de virkelig ere, saa seer man strax, at disse pCt. aldrig kan bevæge nogen Lehnbesidder til at sælge et eneste Fæstested til den nærværende Fæster eller til hans efterladte Familie. Jeg sætter f. Ex., at en Fæster vil købe sin Gaard til sig og sine Efterkommere for 3000 Rbd., saa siger vedkommende Bestidder, at det er neppe Halvdelen af hvad en fremmed Kjøber giver, og altsaa oppbier han den Tid, han kan sælge den til en Fremmed, hvilket indtræffer ved Fæsteledighed, han faaer da 6000 Rbd., maaktee 8000 Rbd., og da er her 10 pCt. af en Fremmed mere end 20 pCt. af Fæsteren, og hvad skulde det saa være i disse Lokkeprocent, der skulde bevæge ham til at sælge til Fæsteren? Slet Intet. Vil man sige, ja den Tid kan komme, da Forholdene stiller sig saaledes, at Fordringen af hvad de 20 Mar i Middeltal har afgivet, capitaliseret til en Rentefod af 4 pCt.,